

12. november

Forslag til: Inatsisartutbeslutning om at Naalakkersuisut pålægges at projektere og anlægge lufthavne som anført i afsnit 1, i henhold til tidsplan som anført i afsnit 2 og med en kombination af de finansieringsmodeller som anført i afsnit 3.

(Naalakkersuisoq for Boliger, Byggeri og Infrastruktur, Naalakkersuisoq for Finanser og Råstoffer, Naalakkersuisoq for Erhverv, Arbejdsmarked og Udenrigsanliggender)

og

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut i indeværende valgperiode pålægges at fremlægge et forslag til Inatsisartutlov om anlæg af landingsbaner med henblik på at nedbringe vort lands samlede transportomkostninger, øge beflyvningsregulariteten og skabe mulighed for øget konkurrence. Dette skal ske ved nedskalering henholdsvis opgradering af eksisterende lufthavne og heliporte/helipads til pax-19 landingsbaner.

(Et enigt og samlet Anlægsudvalg bestående af Inatsisartut-medlemmerne: Anders Olsen, Siumut, Jens-Erik Kirkegaard, Siumut, Tillie Martinussen, Demokraterne, Ane Hansen, Inuit Ataqatigiit, Kalistat Lund, Inuit Ataqatigiit)

Indledningsvis skal vi fra Siumut bemærke, at vi som et folk efter indførelsen af Selvstyret, fik øget bestemmelse over egne anliggender og, at en af konsekvenserne heraf er muligheden for i forbindelse hermed, at skabe grundlag for et økonomisk velfunderet grundlag der øges i et fremtidigt perspektiv. Derfor kan man heller ikke længere komme udenom, at den samlede infrastruktur, for så vidt det angår trafikstrukturen igennem rationalisering og formindskelse af omkostningerne og indsats for at finde øgede indtægtsmuligheder - skal optimeres.

Tiden er nu inde til, at vi forlader "midlertidige løsninger" og nødordninger indenfor trafikstrukturen, samt at vi benytter anledningen til, at se fremad og tage borgernes betalingssevne seriøst og ikke mindst tage vort lands samlede forhold i betragtning for, at kunne bane vejen for at kunne foretage de bedst kvalificerede beslutninger.

Tiden er nu inde til, at vi tager de nødvendige skridt og reformerer samfundsborgernes økonomiske og organisatoriske grundlag, idet der er således, at hvis vi ikke handler nu, vil vort lands økonomi lide stærkt herunder, hvilket ingen af os selvfølgelig ønsker.

I Siumut har vi den holdning, for så vidt det angår trafiksektoren, at den service vi tilbyder samfundet set udfra et kvalitetsikret point of view og ikke mindst økonomisk synspunkt, allerhelst skal komme så mange samfundsborgere til gode som muligt.

Vi er dog også nødt til at erkende, at vi bebor et kæmpe land, der er meget udstrakt og øde, med meget få mennesker på spredte bosteder, hvorfor vi ingen jordisk chance har for, at kunne tilfredsstille hver en borgers trafikale behov og ønsker, samt, at vi endvidere ikke fortstat kan forvente, at der mange steder kun kan drives en rimelig infrastruktur med betydelige tilskudsordninger. Derfor har det da også altid været Siumuts målsætning, at vi indenfor det trafikale, forsyningsområdet, erhvervsområdet, turismeområdet, uddannelsesområdet og andre

områder iøvrigt, tager hensyn til landets regioner og deres behov for en speciel og tilpasset udvikling.

Kort sagt: det trafikale område skal tilpasses borgerne, de næringsdrivende, turismesektoren og de rejsende herindenfor, det skal således give grundlag for udvikling.

Lufthavnene som indfaldsporte

Fra Siumut har vi før været inde på, at de tidligere amerikanske baser hvor lufthavnsanlæggene i dag stadig er i brug i Kangerlussuaq og Narsarsuaq, er placeret i relation til de fremherskende vejrforhold – ihvertfald ikke kan være placeret så godt, såvel ved held og lykketræf, de er anlagt med den tids behov for øje. Idag giver teknikkens udvikling dog mulighed for at anlægge lufthavne andre steder med god potentiale.

Vi har tidligere ligeledes fra Siumut gjort klart, at atlantlufthavnstrafikken fortrinsvis har udgangspunkt i, at det største passagerunderlag er Nuuk passagerer fra og til Nuuk, hvorfor det har været naturligt, at indfaldsporten i vort land kan være placeret i Nuuk. Dog er vi i Siumut heller ikke blinde for, at når man betænker vejrforholdene i Nuuk, så er det en kæmpe udfordring i sig selv, hvorfor at Nuuk lufthavn ikke partout kan udnævnes som en optimal indfaldsport for vort lands lufttrafik og vi derfor må påregne, at vi ikke kommer udenom, at der kommer til at skulle være mange hensyn at tage i de vurderinger, der skal lægge til grund for anlæggelsen af en central atlantlufthavn.

På det foreliggende grundlag kommer vi derfor heller ikke udenom de rent tekniske anlæg og udstyr og deres muligheder, hvilket vi fra Siumut mener, at man må medtage i de grundige vurderinger og sonderinger, der nødvendigvis må foretages.

De meget optimale muligheder for at kunne udvide lufthavnen i Ilulissat, således, at den kan modtage atlantrafik, finder vi fra Siumut meget interessante og det er jo netop det som forslaget formål går ud på, at etablering af lufthavne eller forlængelsen heraf, er grundlaget for en forbedring af vort lands økonomi, erhvervsgrundlag samt ikke mindst vil være medvirkende til, at udvikle vort lands turisme. Ilulissat samt Diskobugten som sådan, er som vi alle ved, meget velkørende for såvidt det angår det erhvervsmæssige grundlag, ligesom Ilulissat er turismens mekka og centrum i Diskobugten.

Atlantlufthavnen og de regionale lufthavne

Siumuts grundlæggende holdning er, at landets regionale lufthavne skal placeres de steder, hvor der bor flest mennesker, dvs., de steder hvor der er flest afgang; de steder hvor der ankommer flest rejsende, samt de steder, hvor der er mest gang i det pulveriserende erhvervsliv.

Når man kigger antallet af rejsende lidt over skuldrene i Sydgrønland, så synes Siumut det er på sin plads, at placere lufthavnen i Qaqortoq. Langt de fleste rejsende tager tur/retur Qaqortoq, når det gælder Sydgrønland samtidig med, at langt de fleste aktiviteter er placeret i Qaqortoq. Hvis vi skal udvikle et godt erhvervsliv så ved vi, at en godt organiseret fragtservice hører med her. I dag er det desværre således, at det at være rejsende i Sydgrønland for langt de fleste borgere i Sydgrønlands vedkommend, opleves som meget besværligt i praksis, hvorfor der da også konstant klages herover. Det kedelige forhold at man helt “unødvendigt” skal ind over Narsarsuaq, er et fordyrende led som samtidig er tidsforbrugende. Endvidere må man forvente, at etableringen af lufthavnen i Qaqortoq

vil betyde, at rejsende til og fra Narsaq og Nanortalik kommer til at opleve mere fleksibel og hurtigere rejser til deres destinationer.

Når man tager kig på trafikken i Østgrønland, så er langt de fleste rejsende på vej til eller fra Tasiilaq og når man betænker dette forhold, er det kun naturligt, at placere lufthavnen i Tasiilaq efter Siumuts overbevisning. Som vi allerede er klar over, er det således, at der kommer rigtig mange turister via Island i et oprigtigt ønske om at se Østgrønland, hvilket er til trods for, at det kan være svært at rejse videre til Tasiilaq. Derfor er det vigtigt, at kunne komme direkte til og fra Tasiilaq, hvilket Siumut støtter op om og vi vil gerne i den forbindelse opfordre til, at der bliver foretaget yderligere forundersøgelser heraf, så de nødvendige planer kan iværksættes.

Etablering eller anlæg af kortere landingsbaner i resten af vort land, er med i planerne, hvilket vi fra Siumut er meget tilfredse med, idet, at udvidelsen af flere landingsbaner til fastvingede fly også vil medføre, at serviceaftalerne baner vejen for besparelser til vor landskasse. Dette er jo ikke helt til at kimse ad - ihvertfald ikke i Siumuts optik.

I Ittoqqortoormiit, Nanortalik, Kangaatsiaq, Qeqertarsuaq og endvidere Qasigiannnguit, er Siumut enige i etableringen af korte landingsbaner, der kan tage op til 19 passagerer. Siumut tror fuldt og fast på, at vi derigennem vil opnå hurtigere, lettere og billigere rejser, for det er nu engang sådan at når vi kigger på trafiksituationen i dag, så er det de små helikoptere der udfører denne service, og det er for dyrt – ihvertfald set i Siumuts optik.

På dette grundlag mener Siumut, at forslaget fra Inatsisartut medlemmerne, som vi også arbejder med her, at etableringen af kortere landingsbaner samtidig er et opråb om, at effektivisere det allerede eksisterende trafiksystem, hvilket Siumut gerne vil være med til at vurdere og snakke videre om, idet man herved vil bane vejen for måske, at kunne opnå et mere enstrenget trafikssystem.

Til slut vil Siumut opfordre Naalakkersuisut til, at etablere et investerings- og driftsselskab, der tager hånd om alle elementer i etableringen af lufthavnsbyggerierne, således, at vi sikrer at det direkte ansvar herfor ikke kommer til at pålægges Selvstyret.

I Siumut mener vi, at vi ud fra vort lands økonomiske status og set i lyset af de reformer der står for døren, ikke kan komme udenom at hente arbejdskraft og investorer udefra, hvorfor disse hilses velkommen. På dette grundlag vil vi opfordre Naalakkersuisut til at investeringsplanerne for etableringen af lufthavnene skal være velovervejede og, at man for sikre, at projekterne kan føres ud i livet i praksis, samt et arbejde hvor fiannsieringsmulighederne er tilpasset opfordres til snarligst at blive fremlagt for Inatsisartut.

Med disse bemærkninger fra Siumut støtter vi alle de fremlagte beslutningsforslag, og indstiller samtidig, at sagen viderbearbejdes i Anlægsudvalget inden andenbehandling.

Anders Olsen, Siumut